EL JUTJAT PRIVATIU DE CENSOS

Una de les disposicions del Decret de Nova Planta preveia la desaparició de la Cúria del Batle de Mallorca. Tanmateix, tenint en compte la complexitat que oferia en el tema dels censos, es va establir el Jutjat Privatiu de Censos per Reial Decret de 26 de desembre de 1726, a l'efecte que es vegin i es determinin en primera instància tots els censos i negocis que abans coneixia el batle general d'aquesta ciutat i regne i la seva Cúria amb el seu assessor.[1] La seva estructura orgànica no va diferir de la que havia tingut la Batlia, de fet, n'era una continuació, i va perdurar fins a la caiguda definitiva de l'Antic Règim. Va ser suprimit el 1835.

La producció documental del Jutjat Privatiu de Censos és nombrosa i la seva tipologia respon a un patró semblant al del seu tribunal antecessor. Destaquen pel seu volum en exemplars les sèries de *Llibres de lletres primeres*, els *Llibres de mandatos, empares, citacions, comparicions i embargaments* i els *Llibres registre de provisions*. Altres sèries són les de *Raons*, *Llibres de sentències*, *Vendes de panyores*, *Registres de causes*, *Llibres de comparicions* i *Decrets*. Es conserva també un nombre indeterminat de processos judicials que es troben encara entre els fons de la Reial Audiència pendents d'organitzar i descriure, igual que estan encara avui molts dels documents generats per la institució.

***

- ☞ Dates extremes: segles XVIII-XIX.
- ☞ Unitats d'instal·lació: sense determinar.
- ☞ Instruments de descripció: inventari topogràfic dels fons ubicats al dipòsit conegut per *Arxiu Històric*; inventari topogràfic dels fons unificats amb l'epígraf *Clero*.

[1] Álvaro Santamaría Arández: *Nueva Planta de Gobierno de Mallorca. Emfiteusis urbana y Real Cabrevación*, Palma, Consell Insular de Mallorca, 1989, II vol., vol. I, pàg. 453.